

Τρίτη, 16 Απριλίου 2013

Ομιλία του Πρωθυπουργού, Αντώνη Σαμαρά
Στο ετήσιο Συνέδριο του Economist

Κυρίες και Κύριοι,

Θέλω να ξεκινήσω λέγοντας ότι ο νους μου στρέφεται στα δραματικά και απίστευτα γεγονότα της Βοστώνης. Εύχομαι τέτοια λυπηρά, απάνθρωπα και καταστροφικά για την ελεύθερη ανθρωπότητα γεγονότα να μην επαναληφθούν ποτέ.

Φίλες και φίλοι,

Το φετινό ετήσιο Συνέδριο του Economist, μου δίνει τη χαρά - αλλά και μου προσφέρει την ευκαιρία - να υπογραμμίσω κάποια πράγματα που έχουν πολλαπλή επικαιρότητα, αλλά και πολλαπλή σημασία. Εντός Ελλάδας, αλλά και εκτός Ελλάδος.

Ξέρετε, η πραγματικότητα δεν σταματά να μας εκπλήσσει. Και η πολιτική έχει την... «κακή συνήθεια» να επιφυλάσσει αλλεπάλληλες εκπλήξεις! Να καταρρίπτει την λεγόμενη «συμβατική σοφία». Να διαψεύδει, όσα μέχρι πριν λίγο θεωρούνταν “αυτονόητες και ακλόνητες σταθερές”...

Πριν τριάντα χρόνια, τρεις μεγάλοι πολιτικοί άλλαζαν τη μοίρα των χωρών τους - αλλά και του υπόλοιπου κόσμου - διαψεύδοντας τη τότε συμβατική σοφία της δικής τους εποχής: Ο Φρανσουά Μιτεράν στη Γαλλία, η Μάργκαρετ Θάτσερ στη Βρετανία και ο Ρόναλντ Ρέηγκαν στις ΗΠΑ. Και οι τρεις - ο καθένας με τον τρόπο του και από τη σκοπιά του - πήγαν κόντρα στο ρεύμα της εποχής τους κι έκαναν πράγματα αδιανόητα ως τότε, και απόλυτα καθοριστικά για την τύχη του κόσμου έκτοτε...

Πράγματι, η πολιτική έχει την κακή συνήθεια να διαψεύδει όσους βλέπουν τις εξελίξεις ευθύγραμμα, ως γραμμική προέκταση του χθες προς το αύριο.

Ιδιαίτερα σε μεταβατικές περιόδους ή σε στιγμές μεγάλων κρίσεων.

Κι, θα έλεγα ότι, ευτυχώς που η Πολιτική έχει αυτή την «κακή συνήθεια»...

Ανήσυχη και μεταβατική εποχή πριν τριάντα χρόνια, όταν ο δυτικός κόσμος συνέρχονταν μετά από μια πολύ δύσκολη και ταραγμένη δεκαετία. Μετά από δύο πετρελαϊκές κρίσεις, μετά από την κατάρρευση των συνθηκών του Μπρέττον Γούντς, μετά την αμερικανική ήττα στο Βιετνάμ, όταν τότε πολλοί προέβλεπαν ότι «βούλιαζε» η Δύση, ότι έχανε ακόμα και τον Ψυχρό Πόλεμο! Κι όμως, λίγα χρόνια αργότερα, τα πράγματα ήλθαν ακριβώς αντίστροφα. Ας θυμηθούμε μόνο, λίγα χρόνια μετά, την πτώση του τείχους του Βερολίνου...

Ανήσυχη και ταραγμένη - όπως τότε - και η τωρινή εποχή...

Και πάλι, όμως, η συμβατική σοφία, διαψεύδεται. Και ιδιαίτερα στον τομέα της Οικονομίας. Πριν λίγους μόλις μήνες, πολλοί προέβλεπαν την απόλυτη καταστροφή του ευρώ. Το περασμένο καλοκαίρι, σοβαροί αρθρογράφοι και ιδιαίτερα στον αγγλοσαξονικό τύπο, έδιναν στο ευρώ... λίγες μέρες μόνο! Και βεβαίως, προεξοφλούσαν την έξοδο της Ελλάδας από το ευρώ.

Τα πράγματα όμως, ήλθαν τελείως διαφορετικά. Σήμερα, η Ελλάδα παραμένει στο ευρώ και η κατάστασή της σταθεροποιείται. Κανείς, δηλαδή, δεν ποντάρει πλέον στο λεγόμενο Grexit. Και το ίδιο το ευρώ, μοιάζει σταθερότερο και ισχυρότερο. Δεν έχει, ασφαλώς, ξεπεράσει ορισμένα δομικά του προβλήματα. Αλλά κανείς δεν θεωρεί πια αναπόφευκτη τη διάλυσή του...

Πριν ένα χρόνο, η Ελλάδα θεωρείτο ο «αδύνατος κρίκος» την ευρωζώνης. Ορισμένοι τη θεωρούσαν... και την «Ιφιγένεια» του κοινού νομίσματος. Που έπρεπε, τάχα, να «θυσιαστεί» ώστε να επιβιώσει το ευρώ...

Σήμερα η Ελλάδα δεν θεωρείται πια «Ιφιγένεια» από κανένα!

Ναι, προβλήματα στην ευρωζώνη εξακολουθούν να υπάρχουν. Αλλά η Ελλάδα είναι πια «θωρακισμένη». Πιάνει τους στόχους της στο πρόγραμμα της δημοσιονομικής της προσαρμογής. Βρίσκεται κοντά στο πρωτογενές πλεόνασμα. Το ίδιο το πρόγραμμα αλλάζει για να γίνει πιο αποτελεσματικό και πιο βιώσιμο, ενώ το τραπεζικό μας σύστημα κεφαλαιοποιείται, ώστε να μπορέσει να υπάρξει ανάκαμψη.

Και το πιο σπουδαίο: η Ελλάδα έχει εξασφαλίσει την ομαλή της χρηματοδότηση τα επόμενα χρόνια, έχει επιτύχει μέσα σε λίγους μήνες μεταρρυθμίσεις που δεν είχαν γίνει επί δεκαετίες!

Κι όλα αυτά μέσα σε συνθήκες δύσκολες, δύσβατες, πρωτοφανούς ύφεσης, μιας ύφεσης που συμπληρώνει φέτος τον έκτο συνεχή χρόνο παρουσίας της – μιας σκληρής ανεργίας,

πολύ σκληρής για όλους τους Έλληνες που αγγίζει πια το 27% στο σύνολο και το 60% στις νέες ηλικίες.

Μέχρι τώρα πολλοί μιλούσαν για «πλήρη αποτυχία» της Ελλάδας. Σήμερα, όμως, ακόμα περισσότεροι τρίβουν τα μάτια τους. Γιατί ποια άλλη δημοκρατική χώρα θα μπορούσε, μέσα σε τόσο έκρυθμες συνθήκες, να επιτύχει τόσο πολλά;

Τα πράγματα παραμένουν δύσκολα, αναμφίβολα...

Αλλά σήμερα αρχίζουμε να ατενίζουμε το μέλλον με μεγαλύτερη σιγουριά.

Όχι, δεν ξεπεράσαμε την κρίση ακόμα. Αλλά το «φώς» αρχίζει επιτέλους να φαίνεται στην άκρη του τούνελ...

Και δεν είναι μόνον οι ποσοτικοί δείκτες που βελτιώνονται. Πολλά περισσότερα μας λένε οι ποιοτικές αλλαγές που συντελούνται αυτή τη στιγμή:

Όπως η ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής οικονομίας. Η οποία, μετά από πολλές δεκαετίες, όχι χρόνια, συνεχούς επιδείνωσης, ήδη βελτιώνεται θεαματικά. Μόνο την περασμένη χρονιά, η ανταγωνιστικότητά μας βελτιώθηκε κατά 22 θέσεις στη διεθνή κατάταξη. Και φέτος προβλέπεται επιτάχυνση της βελτίωσης με την ολοκλήρωση των διαρθρωτικών αλλαγών που έχουν γίνει.

Ακόμα πιο σημαντικά, όμως, είναι αυτά που τώρα γίνονται:

Η ύφεση που γονάτισε την Ελληνική οικονομία τα τελευταία χρόνια, είχε τρία βασικά αίτια

– πέρα, φυσικά, από το χρόνια έλλειμμα ανταγωνιστικότητας:

--Τα μέτρα λιτότητας που εφαρμόστηκαν σε τεράστια κλίμακα.

--Το γεγονός ότι το κράτος έκανε στάση πληρωμών από το 2010...

--Και το γεγονός ότι τον τελευταίο ένα χρόνο και πλέον, έχει στερεύσει η ρευστότητα - δεν είχαμε, ουσιαστικά, τραπεζικό σύστημα:

Τώρα εξασφαλίσαμε τις προϋποθέσεις για να εξουδετερώσουμε και τα τρία αυτά αίτια της συνεχούς ύφεσης:

* Το τραπεζικό μας σύστημα κεφαλαιοποιείται πλήρως, με κονδύλια που μας δόθηκαν από τους εταίρους μας. Κι έτσι από τις αρχές Μαΐου θα έχουμε ξανά τις τράπεζες πλήρως κεφαλαιοποιημένες.

* Το δημόσιο ξεπληρώνει σε μια χρονιά, όλα όσα χρωστούσε στον ιδιωτικό τομέα τα τελευταία τρία χρόνια!

* Με τις οφειλές του κράτους να ξεπληρώνονται – και μάλιστα το μεγαλύτερο μέρος τους ως τον Ιούνιο – και τις τράπεζες πλήρως κεφαλαιοποιημένες, η οικονομία είναι επόμενο να μπορέσει ξανά να κινηθεί. Οι επιχειρήσεις που θα έχουν πια πρόσβαση στη ρευστότητα, θα

μπορέσουν να απορροφήσουν και τα κεφάλαια των διαρθρωτικών ταμείων, δηλαδή του ΕΣΠΑ. Τα οποία θα φτάσουν, επιτέλους, στην πραγματική οικονομία.

Κι έτσι, η ρευστότητα που θα μπει φέτος στην Οικονομία, θα είναι περισσότερη απ' όση θα βγει, λόγω της λιτότητας.

Όλα τα αίτια που προκάλεσαν, επομένως, την μεγάλη και παρατεταμένη ύφεση, τα προηγούμενα χρόνια, τώρα, επομένως, αντιστρέφονται:

Το μίγμα της οικονομικής πολιτικής μπορεί επομένως να αλλάξει: Δεν έχουμε μόνο λιτότητα που οδηγεί σε επίμονα ελλείμματα και ακόμα μεγαλύτερη λιτότητα. Έχουμε και μέτρα που εξισορροπούν τις περικοπές, που βάζουν ξανά την οικονομία να δουλέψει, που ανακουφίζουν την κοινωνία, που προκαλούν επανεκκίνηση στην παραγωγική δραστηριότητά μας.

Δεν έχουμε κανένα δισταγμό να ολοκληρώσουμε τις διαρθρωτικές αλλαγές.

Δεν κάνουμε καμία έκπτωση στην εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών μας.

Αλλά ταυτόχρονα προωθούμε πολιτικές που προκαλούν ανάκαμψη και δίνουν ελπίδα.

Αυτό είναι το «νέο μίγμα» που δοκιμάζεται στην Ελλάδα τώρα.

Κι αυτό το παρακολουθούν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον όλοι οι εταίροι μας.

Και σήμερα πιστεύω ότι ποντάρουν στην επιτυχία μας, πολλοί περισσότεροι απ' όσους πριν ένα χρόνο προεξοφλούσαν την καταστροφή μας.

Κυρίες και κύριοι,

Αποκαταστήσαμε την Αξιοπιστία της Ελλάδας. Κι αυτό ήταν απαραίτητο για να θωρακίσουμε τη χώρα και να τη στήσουμε ξανά στα πόδια της.

Αλλά όχι μόνον αυτό: Αρχίσαμε, όπως σας είπα, να αλλάζουμε και την πολιτική που είχε επιβληθεί:

Πέρσι, αλλάξαμε τους εξωτερικούς όρους της Δανειακής σύμβασης. Έτσι πρέπει να κοιτάει κανείς τη γραμμή του χρόνου:

--Επιτύχαμε μεγάλο κούρεμα του χρέους το Μάρτιο του 2012. Κι ακόμα εξασφάλισαμε νέο κούρεμα του χρέους μας τον Δεκέμβριο, με επαναγορά.

--Μειώσαμε τα επιτόκια δανεισμού. Στα μισά περίπου, απ' όσο δανειζόμασταν το 2010.

Κι ακόμα εξασφάλισαμε αναστολή καταβολής τόκων και χρεολυσίων για δέκα και δεκαπέντε χρόνια αντίστοιχα.

Τι ήταν όλα αυτά; Ήταν η μεγαλύτερη αναδιάρθρωση χρέους που έγινε ποτέ στην Ιστορία! Και μάλιστα, χωρίς να μεσολαβήσει χρεοκοπία, που θέλω να το λέω, θα μας κυνηγούσε για πολλές δεκαετίες.

Μ' άλλα λόγια, πετύχαμε πολύ μεγαλύτερη αναδιάρθρωση χρέους απ' ό,τι πέτυχε η Αργεντινή, την περασμένη δεκαετία. Και μάλιστα χωρίς προηγουμένως να χρεοκοπήσουμε, όπως συνέβη στην Αργεντινή, που ακόμα πληρώνει τις συνέπειες της χρεοκοπίας της...

Αυτό ήταν αναμφίβολα αποτέλεσμα της Ευρωπαϊκής αλληλεγγύης.

Μπορεί να μεσολάβησαν πολλά από το 2010 ως σήμερα, μπορεί να έγιναν πολλά σφάλματα, μπορεί να αποδείχθηκαν πολλές αδυναμίες της ευρωζώνης, αλλά – ας μην το ξεχνάμε – το αποτέλεσμα ήταν ότι η Ελλάδα πέτυχε πολύ περισσότερα χωρίς χρεοκοπία, εξ αιτίας της συμμετοχής της στο ευρώ.

Κι όλα αυτά ήταν το πρώτο βήμα μόνο...

Τώρα αλλάζουμε σταδιακά όχι πια την εξωτερική, αλλά την εσωτερική πολιτική της προσαρμογής. Με μέτρα ανακούφισης που δεν χαλαρώνουν την προσπάθεια, ούτε νοθεύουν τους στόχους. Απλώς βοηθούν την κοινωνία να αντέξει το σοκ της προσαρμογής και επιτρέπουν και την οικονομία να εξυγιανθεί με ανάκαμψη.

Όχι να παραλύσει εντελώς, προκειμένου να... «θεραπευθεί»! Και κρατάμε την κοινωνική συνοχή, που πολιτικά, αν θέλετε, είναι και το μεγάλο ζητούμενο ως προϋπόθεση, για να γίνουν όλα τα υπόλοιπα...

* Βγήκε ένα πολύτιμο μάθημα: Ότι εξυγίανση και ανάκαμψη πάνε μαζί! Μπορούν να πάνε μαζί. Πρέπει να πηγαίνουν μαζί...

Η προσαρμογή και η αναδιάρθρωση δεν είναι απαραίτητο να διαλύσουν την κοινωνία προκειμένου να την «εξυγιάνουν». Μπορούν να συνδυαστούν με μέτρα ανάκαμψης. Ή τουλάχιστον με μέτρα που εξισορροπούν την ύφεση κι ανακουφίζουν από τις επιπτώσεις της...

Δεν θα πάψει να είναι ένα οδυνηρό εγχείρημα. Κι όσες περισσότερες στρεβλώσεις έχουν συσσωρευτεί για χρόνια, τόσο πιο οδυνηρό θα είναι. Αλλά μπορεί να υπάρξει προοπτική και ελπίδα, για να αντέξει η κοινωνία.

Η προσαρμογή είναι από μόνη της μεταβατικό στάδιο. Γι' αυτό απαιτεί ισορροπία και εξισορρόπηση:

-- Μέτρα-τομές που είναι αναπόφευκτο – αν θέλετε – να προκαλέσουν σοκ, από τη μια πλευρά. Αλλά και μέτρα στήριξης της οικονομικής δραστηριότητας που θα βοηθήσουν την οικονομία να αντέξει το σοκ, από την άλλη.

--Περικοπές σπατάλης και αναδιάρθρωση πόρων στην οικονομία που προκαλούν ύφεση, από τη μία. Και «ανάσες», που επιτρέπουν να αντέξει οικονομία, για να προσαρμοστεί, χωρίς παραλυτικές επιπτώσεις.

* Βγάλαμε κι ένα ακόμα συμπέρασμα απ' αυτή την «ελληνική εμπειρία»:

Ότι η προσαρμογή προκαλεί δύο ειδών αντιδράσεις:

--Έχουμε από τη μία, εκείνους που αντιδρούν, που διαμαρτύρονται δικαίως, γιατί δεν αντέχουν την απότομη κατάρρευση του βιοτικού τους επιπέδου. Σε ποιους αναφέρομαι: Σε αυτούς που είχαν κάνει συνετό προγραμματισμό ζωής και ξαφνικά βρίσκονται χωρίς εισόδημα, χωρίς εργασία, χωρίς προοπτικές, χωρίς δυνατότητα να καλύψουν τις υποχρεώσεις τους. Αυτούς πρέπει να τους αφουγκραστούμε, να τους στηρίξουμε, να τους βοηθήσουμε. Γιατί έχουν δίκιο να αντιδρούν...

-- Κι από την άλλη, έχουμε εκείνους που αντιδρούν γιατί είχαν βολευτεί σε ένα σύστημα παρασιτικό, που ξόδευε δανεικά και κατανάλωνε χωρίς να παράγει. Σε ένα πελατειακό κράτος. Αλλά και σε μια κρατικοδίαιτη ιδιωτική οικονομία. Αυτούς που ξεβoleύονται και πολεμάνε κάθε αλλαγή, ακόμα και την πιο στοιχειώδη, ακόμα και την πιο αυτονόητη, ακόμα και την πιο απαραίτητη. Με αυτούς δεν μπορεί, παρά να συγκρουστούμε. Γιατί αυτοί δεν θέλουν να αλλάξει τίποτε. Ενώ πρέπει να αλλάξουμε τα πάντα...

Κι εδώ υπάρχει πάλι ανάγκη ισορροπίας και εξισορρόπησης: Να κατανοήσουμε τους πρώτους και να αποδυναμώσουμε τις αντιστάσεις των δεύτερων. Αυτό είναι πολιτική.

Δεν έχουν άδικο όλοι όσοι αντιδρούν. Κάποιοι αληθινά υποφέρουν. Και πολλές φορές υποφέρουν άδικα...

Όμως, από την άλλη πλευρά, δεν έχουν δίκιο κι όλοι όσοι φωνάζουν. Με φθαρμένα συνθήματα, με κραυγές μίσους, με «επαναστατική γυμναστική» καθημερινά στους δρόμους, δεν πιστεύω ότι λύνονται προβλήματα δεκαετιών. Ούτε εξαλείφονται στρεβλώσεις που έπρεπε να είναι ξεπεραστεί από χρόνια...

Κάποτε πρέπει να το καταλάβουμε, ότι δεν πολεμάμε την ύφεση με το να κλείνουμε τους δρόμους. Ούτε «υπερασπιζόμαστε» τους ανέργους, όταν διώχνουμε επενδύσεις ή κλείνουμε εργοστάσια. Αυτός είναι ένας παραλογισμός που πρέπει να σταματήσει. Και, επιτέλους, τον σταματάμε!

Κάποτε πρέπει να το καταλάβουμε, πώς όταν διώχνεις 15 χιλιάδες ακατάλληλους από το δημόσιο και προσλαμβάνεις αμέσως έναν ίσο αριθμό νέων παιδιών με όρεξη για δουλειά και με αξιοκρατικά κριτήρια, αυτό δεν είναι «μέτρο βαρβαρότητας»! Είναι ποιοτική αναβάθμιση του κράτους.

Κι όσοι δεν το καταλαβαίνουν και «κολλημένοι» είναι οι ίδιοι και την Ελλάδα τη θέλουν μόνιμα «κολλημένη» στο χθες! Και δεν θα τους το επιτρέψουμε!

Μειώνουμε το προσωπικό του δημοσίου σταδιακά και ομαλά. Με τον κανόνα: μία νέα πρόσληψη για κάθε πέντε συνταξιοδοτήσεις. Έτσι σε τρία-τέσσερα χρόνια θα έχουν απομακρυνθεί 150 με 180 χιλιάδες υπεράριθμοι προσωπικού. Αλλά στο μεταξύ βελτιώνουμε ποιοτικά το κράτος απομακρύνοντας αμέσως «επίορκους» ή «κοπανατζήδες» ή προσωπικό από οργανισμούς που καταργούνται γιατί δεν θα έπρεπε να υπάρχουν! Και στη θέση τους προσλαμβάνουμε ικανά νέα παιδιά με ΑΣΕΠ σε θέσεις όπου τους έχουμε απόλυτα ανάγκη.

Σταδιακή προσαρμογή, αλλά και αποφασιστικές τομές. Αυτό ζητάει σήμερα η Κοινωνία!

Ανατροπή όπου χρειάζεται, αλλά και σταδιακή εξομάλυνση όπου πρέπει! Δημοσιονομική πειθαρχία, αλλά και αναπτυξιακές πρωτοβουλίες. Μεταρρυθμιστικός ιδεαλισμός, αλλά και ρεαλιστικά μέτρα.

* Υπάρχει κι ένα τελευταίο μάθημα από την ελληνική εμπειρία:

Ότι δεν αρκεί να πιάνεις τους ενδιάμεσους στόχους σου. Δεν αρκεί να σου «βγαίνουν» τα νούμερα. Πρέπει να βλέπεις και πέρα από το σήμερα και πέρα από το συγκεκριμένο πρόγραμμα που καλείσαι να υλοποιήσεις.

Είναι απαραίτητο να αλλάξουμε, φίλες και φίλοι, το φορολογικό μας σύστημα, γιατί ουσιαστικά είχε καταρρεύσει μέσα σε ένα όργιο πρωτοφανούς φοροδιαφυγής. Αλλά μετά το απαραίτητο φορολογικό νοικοκύρεμα, πιστεύω θα ήταν λάθος - μετά το νοικοκύρεμα - να κρατήσουμε τέτοια υψηλή φορολογία.

Οι συντελεστές φορολόγησης πρέπει να υποχωρήσουν. Όλοι οι φορολογικοί συντελεστές! Το ΦΠΑ πρώτα απ' όλα. Στην εστίαση, αλλά όχι μόνο στην εστίαση. Δεν μπορούμε να συνεχίσουμε με 23% όταν όλες οι ανταγωνίστριες χώρες γύρω μας έχουν από 8% ως 10%. Δεν μπορούμε να βελτιώνουμε την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας από πλευράς εργασιακού κόστους, όταν την επιδεινώνουμε από πλευράς φορολογικής επιβάρυνσης!

Στη φορολογία εισοδήματος έχουμε ήδη κάνει κάποια μικρά βήματα μείωσης, ιδιαίτερα για τα χαμηλά εισοδήματα. Όμως χρειάζονται κι άλλα...

Και στη φορολόγηση κερδών παραμένει ο διακηρυγμένος προσωπικός μου στόχος για ενιαίο συντελεστή 15% σε όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Μόλις σταθεροποιήσουμε τα πρωτογενή πλεονάσματα που χρειαζόμαστε, και είναι προϋπόθεση για ό,τι κάνουμε, θα πρέπει, λοιπόν, να κινηθούμε αποφασιστικά για μείωση των φορολογικών συντελεστών.

* Και τέλος, παραγωγική αναδιάρθρωση της χώρας. Που μπορεί να γίνει μόνο σταδιακά, αλλά πρέπει να αρχίσει άμεσα.

Η Ελλάδα, αγαπητοί φίλοι, έχει μοναδικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Αν με ρωτάτε τι μπορεί να παράγει με ανταγωνιστικότητα και εξωστρέφεια θα σας απαντούσα πολύ απλά – με δύο λέξεις: Τα πάντα!

Δείτε άλλες χώρες, αντίστοιχου μεγέθους. Δείτε την Φιλανδία, τη Σουηδία, τη Δανία, ακόμα και την Ολλανδία. Αλλά και τη Ιρλανδία, αν εξαιρέσει κανείς τις πρόσφατες αστοχίες της. Δείτε ακόμα και το Ισραήλ, για να έλθουμε πιο κοντά μας. Ό,τι παράγουν και εξάγουν οι χώρες αυτές, μπορούμε μακροπρόθεσμα να το παράγουμε και να το εξάγουμε κι εμείς.

Δηλαδή τι; Αυτό που σας είπα: τα πάντα!

Για ποιο λόγο, άραγε, δεν θα μπορούσε κι η Ελλάδα, πέρα από Τουρισμό και Ναυτιλία, που πρωταγωνιστεί και πρέπει να παραμείνει σε αυτούς τους δυο τομείς η μεγάλη πρωταγωνίστρια ... – πέρα από Τουρισμό και Ναυτιλία- δε θα μπορούσε η Ελλάδα να έχει μια δική της ΝΟΚΙΑ, όπως η Φιλανδία; Μήπως δε διαθέτουμε δεκάδες χιλιάδες νέους επιστήμονες που διαπρέπουν κι εδώ και σε όλο τον κόσμο; Για ποιο λόγο δεν θα μπορούσαμε να έχουμε την πρωτοπορία της Δανίας στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ή την πρωτογενή παραγωγή και τη μεταποίηση της Ολλανδίας; Ή ακόμα την προσέλκυση των μεγαλύτερων εταιριών διαδικτύου που εγκαταστάθηκαν στην Ιρλανδία ή και τις χρηματοπιστωτικές της υπηρεσίες; Και γιατί όχι την τεχνολογική υπεροχή αλλά και τις εξαγωγικές επιδόσεις, που έχει σε μια σειρά από νευραλγικούς τομείς το Ισραήλ;

Όλα αυτά θα μπορούσε να τα κάνει και η Ελλάδα. Τίποτε δεν της λείπει. Χώρια που έχουμε, επί πλέον, και μοναδική γεωπολιτική στρατηγική θέση.

Αλλά δεν μπορούμε να τα κάνουμε με τις στρεβλώσεις όπως αυτές που είχαμε ως σήμερα. Με την γραφειοκρατία να μπλοκάρει τα πάντα. Με τα Πανεπιστήμια σε μόνιμη κατάληψη. Με τη δικαιοσύνη να παίρνει χρόνια να βγάλει αποφάσεις. Και με τη δημόσια διοίκηση παραλυμένη. Την αλήθεια λέω. Έτσι δεν μπορούμε.

Όλα αυτά τα αλλάζουμε για να απελευθερώσουμε τη δυναμική της Ελλάδας και το δυναμισμό του Έλληνα.

* Τελικό συμπέρασμα:

Η αντιμετώπιση της κρίσης χρειάζεται τρία πράγματα: Συγκεκριμένο σχέδιο για το σήμερα. Σαφές όραμα για το αύριο. Και ισορροπημένη πολιτική για το πώς γεφυρώνουμε τις

μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε σήμερα με τις ατέλειωτες δυνατότητες της χώρας που πρέπει να απελευθερώσουμε αύριο.

Προσέξτε: εμείς οι τρεις πολιτικοί αρχηγοί σε αυτήν την κυβέρνηση, ξέρουμε πολύ καλά και τις δυσκολίες και τα ρίσκα που έχουμε πάρει. Γνωρίζουμε ότι και το καλύτερο σχέδιο να έχεις και το πιο μεγαλόπνοο όραμα και την πιο ισορροπημένη προσέγγιση, πάντα μπορεί να συμβεί η «αναποδιά», πάντα μπορεί να συμβεί το «ατύχημα»: κάτι αναπάντεχο, κάτι απρόβλεπτο, κάτι που μπορεί να τινάξει τα πάντα στον αέρα.

Σε τέτοιες κρίσιμες περιστάσεις, κινδυνεύεις να νικήσεις όλα τα «θηρία», αλλά να πας από... τσίμπημα κουνουπιού!

Γι' αυτό δεν μας αρέσουν τα μεγάλα λόγια.

Προχωράμε βήμα-βήμα, συστηματικά, με σχεδιασμό, χωρίς τυμπανοκρουσίες, αλλά και χωρίς δισταγμούς. Γιατί οι καιροί το τελευταίο που επιτρέπουν, είναι δισταγμούς.

Είμαστε όμως αισιόδοξοι. Γιατί κερδίζει τελικά, όποιος πιστεύει, στον εαυτό του και στο μέλλον. Κι εμείς πιστεύουμε – και οι τρεις μας - στο μέλλον της Ελλάδας.

Έχουμε κάνει δουλειά μας να διαψεύδουμε τις «Κασσάνδρες»! Τις έχουμε ήδη διαψεύσει πολλές φορές...

Η συμβατική σοφία – που είπα στην αρχή - στοιχημάτιζε εναντίον μας. Κι ως τώρα έχασε! Σήμερα όλο και λιγότεροι στοιχηματίζουν εναντίον μας. Κι αυτοί που το κάνουν, επίσης θα χάσουν.

Ξέρετε, η συμβατική σοφία έχει την τάση να προβάλλει στο μέλλον, τις εμπειρίες από το πιο πρόσφατο παρελθόν:

Πριν από την κρίση, ένας ολόκληρος κόσμος μαθημένος σε συνεχή βελτίωση μιας επίπλαστης ευημερίας, δεν έβλεπε αυτό που ερχόταν. Κι όταν ήλθε η κρίση, πολλοί δεν πίστευαν ούτε στη σοβαρότητα, ούτε στη διάρκειά της. Νόμιζαν ότι η ευημερία στην οποία έμαθαν ως τότε, θα ήταν παντοτινή. Κι ας είχε πήλινα πόδια...

Σήμερα συμβαίνει το ίδιο από την ανάποδη: μετά από τρία εφιαλτικά χρόνια, ο κόσμος έμαθε να τα βλέπει όλα μαύρα. Και δεν πολύ-πιστεύει ότι τα πράγματα μπορούν να αλλάξουν και ότι σύντομα θα αλλάξουν προς το καλύτερο. Και πάλι προβάλλει τους σημερινούς φόβους του και την τωρινή απογοήτευσή του, στο μέλλον.

Εμείς, όμως, αυτή είναι η συμβατική σοφία που αμφισβητούμε. Και κοιτάμε μπροστά.

Η Ελλάδα ήδη αλλάζει. Δεν αλλάζει από μόνη της. Την αλλάζουμε. Βήμα-βήμα...

Πολλοί λένε ότι το πιο βαθύ σκοτάδι είναι λίγο πριν το ξημέρωμα.

Σήμερα πιστεύουμε, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, ότι έχει αρχίσει να χαράζει...

Το αναγνωρίζουν πολλοί που ήταν δύσπιστοι μέχρι σήμερα.

Το βλέπουν όλο και περισσότεροι.

Η Ελλάδα ήταν για πολλούς παράδειγμα «αποτυχίας» ως πέρσι. Σήμερα όλο και περισσότεροι καταλαβαίνουν ότι η επιτυχία της Ελλάδας θα είναι ισχυρό μήνυμα και μέσα στην ίδια την Ευρώπη, ότι παρά τις δυσκολίες παρά τις αδυναμίες, μπορούμε να τα καταφέρουμε.

Γι' αυτό και η επιτυχία της Ελλάδας - που φαίνεται όλο και πιθανότερη πλέον - είναι κάτι που δεν αφορά μόνον εμάς. Αφορά και ολόκληρη την Ευρώπη.

Βρεθήκαμε κάποιες στιγμές πολύ μόνοι μας, στην προσπάθεια αυτή. Όταν όμως πετύχουμε, η επιτυχία αυτή θα έχει πολλούς «πατεράδες».

Κι έτσι πρέπει να είναι. Η επιτυχία της Ελλάδας θα είναι και επιτυχία της Ευρώπης! Κι αφετηρία για μια ανανεωμένη και πιο ενωμένη Ευρώπη.

Δεν θα ζούμε πάντα με «Μνημόνια». Όπως και δεν θα ζούμε πάντα με δανεικά. Πιάνουμε τους στόχους μας για να βγούμε από την κρίση, για να πάρουμε τη χώρα στα χέρια μας, για να πάρουμε τη μοίρα μας στα χέρια μας. Αλλά και για να δώσουμε ένα άλλο υπόδειγμα στην Ευρώπη: Μια Ευρώπη της ανταγωνιστικότητας, της ευημερίας, της αλληλεγγύης, της δημοκρατίας.

Γιατί όλα αυτά δεν είναι απλώς λέξεις. Είναι έννοιες, είναι αξίες που συγκινούν, που κινητροδοτούν, που δίνουν ταυτότητα στα έθνη μας, υπερηφάνεια στους λαούς μας και νόημα στην Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Στο πιο φιλόδοξο εγχείρημα που υπήρξε ποτέ.

Από το οποίο δεν παραιτούμαστε και το οποίο δεν το χαρίζουμε...

Σε κανένα!